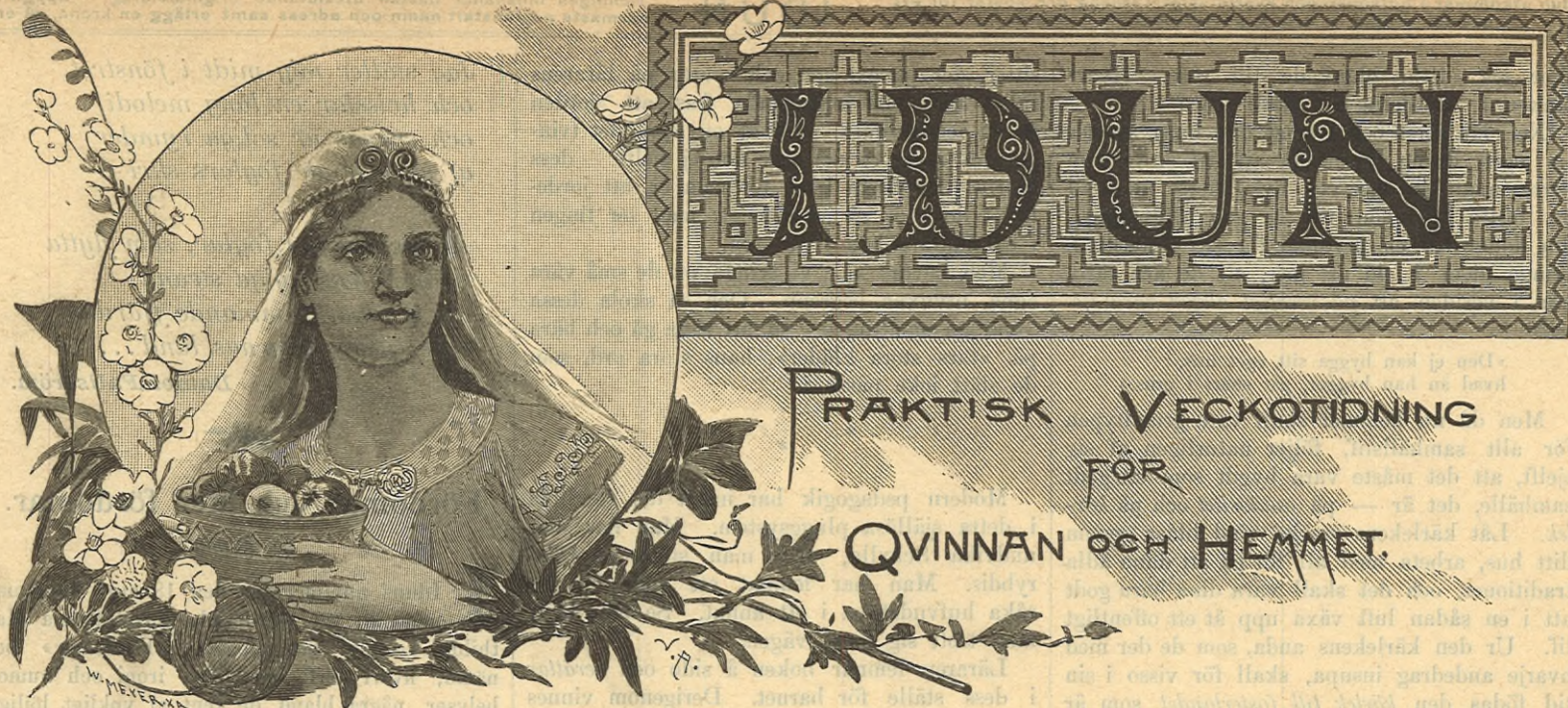

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:r 19.

Fredagen den 10 maj 1889.

2:dra årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösningsförsäljning.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Infaller helgdag på fredagen, ut- gifves tidningen näst föreg. eller nästfölj. söckendag.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i boklädorna samt å tidningskontoren</p>
---	---	--	---	--

En hvar bland menniskor har blifvit buren till verksamhetens mödosamma kall;

men, utaf flit och omsorg frambesvuren, en riklig skörd ur mödan växa skall.

Reinh. Winter.

Vi och våra barn.

Efter Matias Skards föreläsningar.

(Senare artikeln.)

Hemmet eller skolan? — se der en tviste-fråga, som oupphörligen dyker upp på nytt för att finna en nödortftig »lösning», läggas å sido och inom kort åter framställa sig. Hemmet eller skolan? — hur kan man dock ens ett ögonblick stå tvekan här inför! Det tyckes väl ligga bestämdt rent af i den gudomliga ordningen, att hemmet i hvarje fall måste vara det främsta, stå som nummer ett, och att skolans plats aldrig kan bli någon annan än bakom hemmet.

Skolan är med nödvändighet dömd att i hufvudsak verka med ord. Detta är dess stora svaghet. Ord, ord, tomma omskrifningar för barnets utvecklade sinne, som i allt fordrar realitet — det är slöa verktyg. Ord äro ej fakta, äro ej sak, endast ett villkorligt ting.

Men hemmets roll förblir en helt annan. Hemmet är den verklighet, öfver hvilken skolan använder sina ord. Ur hemmet har barnet hemtat de begrepp, de föreställningar, det lärt sig förbinda med det och det ordet, det och det namnet. När så läraren eller lärarinnan från katedern söker bibringa de små en kunskap genom att kläda den i ordets drägt, är han eller hon till det oundvikliga, mången gång till det förtvifadt nedslående, bunden af de ingifvelser, hvarje särskildt barn burit med sig från sitt hem.

För att fullt klargöra, hvad vi här vid lag mena, låt oss välja ett exempel från ett enkelt, föga kompliceradt fall. Tvänne barn, som sitta vid hvar andras sida på skolbänken, äro uppvuxna i skilda hem. Det ena har egt den lyckan att fostras af en fader, hvars hela sträfvan genomsyrats af innerlig kärlek till barnet. För detta barn har faders-

namnet blifvit uttrycket för allt hvad kärlek heter, fadersbegreppet fylldt af all den skönhet, endast kärleken förlänar.

Det andra barnet deremot har i hemmet mötts af en fader, hvilken hufvudsakligen gifvit det intrycket af *fruktan* och *räddhåga*. Ty slika fäder äro ty värr allt för vanliga.

Börjar så läraren tala med barnen om Gud och nämner honom inför dem som *fader*. Huru himmelsvidt skilda begrepp skall icke detta framkalla hos de två! Under det att det ena för visso får ett varmt och lifligt begrepp om all den kärlek, som bor hos det högsta väsendet, ryser det andra endast till baka för den stränghet, fadersordet för det samma betecknar. Och läraren har här — som i tusende sinom tusende liknande fall — oafsigligt, omedvetet med samma ord dragit till sig den ene och stött den andre till baka.

Det är hemmet, hemmet, som i allt står bakom detta, bakom hvarje lärdom, skolan kan bibringa, och återverkar på hennes sträfvan i yttersta grad hämmande eller främjande.

Intet i verlden kan därför ersätta ett *gott* hem, der moder som fader fyller sin pligt. Modern lägger faktum till faktum i barnets lif och bygger dermed upp *hela dess lifsinnehåll*. I hemmet ock sätter barnet sjelft in *allt sitt lifsintresse*. Och dess makt öfver barnets sinne skulle icke vara större än alla andra verdens magter förenade, onda eller goda?!

* * *

En icke minst vigtig sida i uppfostran, der hemmet obetingadt måste vara förste man, är barnets fostrande till *samhällslif*. Det vill till att begynna i tid och från roten för att till kommande dagar dana verkligt dugande och gode *medborgare* för vårt fosterland. Hemmet är framför allt egnadt härtill. Hemmet är, så att säga, ett »mikrokosmos», ett sam-

hälle i smått. Det är dess pligt att hos barnet utveckla de sidor, som äro af natur att göra oss skickelige i samhällslifvet med medmänniskor, dess pligt att undertrycka eller förädla de egenskaper, som strida häremot.

Djupt in i det växande barnets sinne skall det inpräglade läran om den försakelse, som vet att slå af på egna personliga kraf, när dessa ej godt stämma med de andres, det allmännas — inpräglade, ej med tomma ord och munnens fraser, utan med föredömet lefvande kraft.

Det första kapitlet är lifvet i hemmet, det andra kapitlet blir lifvet i samhället. Och det skall aldrig vara värdt att söka »fuska sig igenom» kapitel 2 för den, som ej med allvar och under förståndig och kärleksfull ledning fått gå igenom det 1:sta. Ligger icke hemmet grunden, hvarpå skall då samhället bygga? Uppfostrade eller illa fosterade sinnen äro som lösan sand: *den glider* under byggnadens murar. Så småningom — men en dag störtar det hela samman med stor förödelse och förfäran! Och den dagen skall det sägas, att det var fåkunniga mödrar och kärleksljudna fäder, som lade den förrådiska sanden, der de hade bort bygga på hälleberg.

* * *

Men för att här nå ett godt resultat fordras först och sist ett: lär ditt barn att vara nyttigt, verkligt *praktiskt* nyttigt i hemmet. Hur ofta är det icke fallet, att unge junkern på 10—12 år betjenas och krusas vida mer än sjelfve fadern i huset! Ett barn får så oändligt lätt det intrycket, att hela hemmet är till egentligen endast för att betjena det samma. Der vändes upp och ned på sysslor och ordning för unga herrns lexa; han får vana, att allt skall föga sig efter hans bekvämlighet. Hans rock putsas och borstas af tjenarinnan eller så ock af mamma sjelf, hans

skor stå alltid blankade till reds. Hvart tänken I, att detta sist skall leda?

Nej, lär först och främst ditt barn att bli sin egen dräng, i stället att det sitter som herre innan det ens vet, hvad herre är. Vill du fostra din son till en god medborgare, din dotter till en prydnad för sitt fosterland, bringa dem i tid att inse, att de äro satta här i världen att på verkligt allvar vara tjänare...

»Den ej kan bygga sitt eget hus, hvad än han bygger, går snart i grus.»

Men då nu hemmet skall vara grundtypen för allt samhällslif, följer naturligen af sig sjelft, att det måste vara bygd som ett godt samhälle, det är — på auktoritet och på kärlek. Låt kärlekens starka vind blåsa genom ditt hus, arbeta med all flit på att dana ädla traditioner, och det skall vara dina barn godt att i en sådan luft växa upp åt ett offentligt lif. Ur den kärlekens anda, som de der med hvarje andedrag insupa, skall för visso i sin tid födas den kärlek till fosterlandet, som är det innersta villkoret för hvarje ordnad samhälles lyckosamma bestånd.

* * *

En tjänst, som man ofta kunde vara benägen kalla för en otjänst, har staten gjort hemmet, då den genom sitt skolväsen tagit barnens uppfostran på entreprenad, till och med den religiösa. Ty så ofantligt missbrukas af föräldrarna denna det offentliga omsorg, att de ofta känna sig rent af frikallade från hvarje omsorg för egen del. Och olyckligare kan det knappast gå.

Ty hvad är det väl då, som skolan kan gifva? Litet, allt för försvinnande litet. Derhän ha vi fört det, att inom skolans område ej längre lifvets allmänna lagar gälla. Ofta en tom, själlös utanläsning, ett inpluggande af ord, der det lifliga barnasinnets fordrar sjelfva verklighetens gestalt.

Hvad ser den lille, der han sitter böjd öfver sin lexa, låt oss exempelvis taga: sin historia? Det är icke de händelser, som författaren i sin framställning velat åskådliggöra, som nu i liflig realitet stå för hans syn. Det är den och den sidan, som lexan omfattar, som skall läsas in, och från hvilken han ej kan abstrahera. Så fäster sig boklig kunskap *sida från sida* som bilder i barnets sinne. Men detta är ej verklighet.

För att belysa saken: du minnes kanske, kära läsarinna, ännu i dag slaget vid Lützen ur din lärobok; slaget vid Lützen — ja, väl, på den högra sidan midt i boken, och så med den stora bläckplumpen der uppe i det venstra hörnet! Och aldrig, aldrig kan du höra detta namn nämnas, än i denna dag, utan att ögonblickligen du har den framför dig — *der!* — den högra sidan och den svarta plumpen.

Men vi fråga eder: är detta att lära för lifvet?

Nej, för visso ej. En tom lexläsning, en andlig gymnastik — utan anda. Det borde ej gälla hur många sidor jag lärt, utan hur djupt jag lärt. Men det är ej ofta vårt moderna skolväsen räknar efter den synpunkten. Om det endast verkligen vore förhållandet, att barnet *visste*, hvad det kan göra reda för, och *icke visste*, hvad det ej kan redogöra för. Men tro vi detta, falla vi i en farlig förvillelse.

Ofta får barnet i sjelfva kristendomens nann *lära sig* att säga den rena motsatsen, mot hvad det sjelft erfarit och tänker. Det

sitter der på examen och svarar på lärarens fråga med sin inpluggade fras, att »jorden är en jemmerdal». Det är en *lögn*, det tvingas att säga, ty det tror det ej sjelft — dess bättre! De flesta barn förmena ej, att jordelivet dock är så jemmerligt; man ser tingen i ett skärare ljus i de åren.

Men bevars väl, vi tvinga på de små våra egna, utvuxna begrepp. Och så skola dessa »andliga småttingar» så att säga gå och bära på »fars stora kläder», hans stora ord, som de slätt icke passa i.

* * *

Modern pedagogik har insett det skadliga i detta själlösa pluggsystem. Man har sökt undvika Schylla, men man stötte på Charybdis. Man har lemnat ett ondt för att råka hufvudstupa i ett annat. Se här, hvar man trott sig finna vägen.

Läraren lemnar boken å sido och berättar i dess ställe för barnet. Derigenom vinnes visserligen mera lif, större åskådlighet. Men märk väl — nu fordrar han, att barnet, dagen derefter t. ex., skall återupprepa det, berätta det samma igen. Följden blir, att barnet från första början »biter sig fast» med all sin uppmärksamhet vid det utvärt af lärarens framställning för att ha stöd för sitt minne. Men det finaste, den andliga inbörden går förlorad.

I längden uppstår, än mer, en vaxelverkan mellan lärare och barn; ty den före, som finner, att lärjungen fäster sig just vid det ytliga, kan ej undgå att omedvetet glida öfver till en ytlig och tarflig berättarkonst, om ock från början aldrig så god förtäljare.

Denna öfvergång från *bokpluggning* till *berättelsepluggning* kan möjligen i någon liten mån betecknas som ett framsteg; men det har dess värre ej mäktat att bringa undervisningen öfver från torr dogmatik till lefvande anda. Öfver hela vårt moderna skolväsen står som ristadt med djupa drag detta enda ord: *kunskap*. Ack, att vi kunnat förgäta, att den inskriften i dess ställe måste lyda: *lif!*

Vinna vi ej på detta område snart en grundlig reform, gå vi i sanning en dyster framtid till mötes. Nu rycker skolan barnen från hemmen och från *praktisk* lifserfarenhet och lärdom. Så starkt sträfvar den efter denna torra, ytliga boksynthet, som vi hedrat med namnet kunskap, att den dervid hindrar och förqväfvur *den personliga utvecklingen hos våra barn*.

J. N—g.

För öppna fönster.

*Igenom mitt öppna fönster
strömmar luften, mild och ljum,
och fyller med vår mitt hjerta
och fyller med vår mitt rum.*

*Och pennan glider ur handen,
som någon den sakta tog —
en fe med glänsande vingar,
en vårnatt född i en skog.*

*Och tankar, mörka och tunga,
bekymmer för morgondag,
dem tog hon visst äfven med sig,
ty glittrande glad blef jag.*

*Jag ställer mig midt i fönstret
och hvisslar en lång melodi
och svaras ur soliga rymder
af sträckande foglars skri —*

*Af sträckande foglar, som flytta
från Nilens dyiga strand
till blanka, glimmande fjärdar
i de ljusa nätternas land...*

Daniel Fallström.

Fördomar och åter fördomar.

Af Karna.

Iduns nummer för den 18 april förekommer af vår värderade författarinna Mathilda Langlet en uppsats, »Fördomar» benämnd, hvori förf. med lätt ironi och humor belyser några bland de rent af ynkligt löjliga sådana, hvilka nästan hos hvarje kvinna möta oss. Detta har ingifvit mig håg att här tala om en del andra fördomar, som gjort, göra och äfven framdele komma att göra mycket ondt, om vi ej med allvar arbeta för att rensa bort dem; fördomar, som hindra många kvinnor att utveckla sina anlag å det rent praktiska området och i stället tvinga dem in på banor, der de ej alls passa, och der de göra mera skada än gagn.

Men hvarför får då ej hvar och en söka sin utkomst inom det fack hon sjelf åstundar, inom det rent praktiska området? Jo, därför att det ej »passar sig», man får ej för »släktningar», »namnet» och flere sådana lumpna skäl. Och den kvinna, hvilken är nog oförskräckt att, trots en hel mängd gamla fördomar och trots släktens och bekantas ogillande, dock ej bry sig om att äflas bland tusentals mer eller mindre behöfvande efter någon bank-, kontors-, telefonist- eller lärarinnebefattning, utan i stället väljer ett »mindre fint» arbete, hvilka hårda strider, hvilka bittra förödmjukelser, hvilken sårande medömkan får hon ej uthärda! Jag hör nu mången anmärka: »Hvad hon är enfaldig, som fäster sig vid detta; vilja hennes bekanta ej veta af henne, sedan hon valt ett hederligt arbete, så äro de ej heller mycket värda, och det är ingen förlust att mista dem.» Ja, detta låter helt förståndigt, men — de flesta af oss hafva, i högre eller lägre grad, en viss stolthet; det är tungt att se sina forne umgängesvännar gå förbi utan en helsning eller vänlig blick, bittert att veta sig ej hafva förtjent deras ringaktning annat än genom sitt enkla arbete eller handverk. Låt vara att stoltheten är en smula falsk, ja, fåfång, de flesta af oss hänga dock fast vid den umgängeskrets man från barndomen tillhört, man må nu stå i adelskalendern, släktkalendern eller ingen kalender alls.

Jag vet t. ex. en flicka, ett par och tjuguar, hurtig, dugtig och företagsam, tillhörande en s. k. fin familj. Hon hade från sin spädate barndom vårdats af en förständig, tänkande mor, men af en något fåfång far. Modern dog ty värr, innan Betty fylt 18 år. Huset umgänge var stort, och Betty var ej mer än 17 år, då man förlofvade bort henne, än med den ene, än med den andre. Så dog fadern, och nu stod hon ensam, — på faderns sida hade hon nog några släktningar, men hade aldrig känt sig dragen till dem, — det allmänt som solidt ansedda boet visade sig efter boupp-teckningen lemna föga eller intet öfver till dottern. Hon lade nu in ansökningar om plats

i banker, försäkringsanstalter, gick på kontor, men allt förgäfvades. Faderns gamla vänner lofvade nog att »göra något», men det stannade vid löftet. Så en dag var hon inne i en parfymhandel och kom på den idén att uppsätta en dylik affär. Hon gick till en faster, der hon bodde, och meddelade henne sin plan att försöka komma in i en parfymhandel för att göra sig förtrogen med affären. Hon möttes af denna med häpnad och förskräckelse, ett helt slägtråd sammankallades, somliga skrattade och gjorde narr åt hennes »barocka idé», andra bannade henne. En hviskade henne något i örat om unga damer, som hafva sådana affärer, och då Betty med förtrytelse sade, att det var lågt att efter en eller annan sådan person döma alla de andra hederliga, samt att det för öfrigt berodde på hvar och en sjelf, hurudant rykte man finge, då bröt en fullkomlig storm lös öfver den stackars försvarerskans hufvud. Man vågade t. o. m. komma med sårande antydningar, att Betty kanske ej vore så kinkig eller nogräknad m. m. Till slut erbjöd sig helt ädelmodigt en af fastrarna att afskeda sin guvernant och hushållshjelp, hvilken var i en och samma person, och gifva Betty platsen. Utråkad, trött och vanmäktig mot öfvermakten, mottog Betty befattningen, men om hennes disciplin vunnit derpå betvivlar jag, ty till lärarinnekallet fordras först och främst varmt intresse och brinnande nit.

Se här ett annat fall. En ung officersenka stod ensam, utan penningar, utan egna släktningar, »bekanta» hade hon deremot godt om. Efter många mer eller mindre goda råd af dessa att söka komma in vid hofrätten för att få skrifning, der det emellertid är öfverfullt af sökande, eller att med sina stora språkkunskaper gifva lektioner, hvilket fält också är öfverfullt, eller att inrätta en »pension» för fullvuxna unga damer o. s. v. — efter många dylika råd, hvilka alla vid noggrann pröfning befunnos outförbara, beslöt hon att hos en konditor lära sig tårthageri m. m. Sagdt och gjordt. Derefter öppnade hon ett nätt damkafé under eget namn. Men nu blef det en uppståndelse hos alla hennes bekanta. Somliga funno hennes tilltag djerft och »oqvinnigt», andra förklarade sig aldrig ha kunnat med fru L:s egendomliga åsigt, andra voro mildare och beklagade henne, men i ett voro de nästan alla lika: mötte de fru L. någon gång ute, var det alltid något i ett bodfönster, som så upptog deras intresse, att de ej sågo henne. Hon sväljde förödmjukelsen, men med bitterhet jemförde hon det förflutna med det närvarande; det kändes så tungt ibland att ej få ett uppmuntrande ord i sitt sträfsamma arbete, ej en vänlig blick af de forna vännerna, och att skaffa sig nya, dertill hade hon ej råd... Ack, världen är ond; man säger med skäl detta, då det gäller vissa företeelser, som göra oss bittra och skarpa. Kan då intet göras för att hämma alla dessa lumpna, trångbröstadade fördomar, som möta oss nästan vid hvarje steg? När skola vi en gång lära oss att högakta allt arbete och dess utförinnor, det må nu vara kontors- eller banksyssla, handverk eller affärsrörelse? Jag vill nu ej påstå, att alla göra sig skyldiga till de fördomar jag ofvan berört, men de flesta af oss rynka ännu på näsan åt det enkla arbetet. Huru många af dessa »pauvres honteux» skulle ej nu på ålderdomen haft sin bergning, om de ej af gamla fördomar tvingats att, i stället för att egna sig åt praktiskt arbete, äta ett ofta surt nådebröd som sällsällskapsdam, »hjelp i huset» eller guvernant och sedan som gamla och utsläpade trängas bland tusentals sökande till de två asylerna.

Min gamla mormor talar ibland om, huru i hennes ungdom det var mycket värre, ja, en riktig skam att behöfva arbeta; kanske skola vi en gång för våra barnbarn såsom en saga kunna tala om vår ungdoms många småsinnade förhållanden — — — Men, »medan gräset växer, dör kon»; ack, gräset växer så långsamt, så långsamt!

Förnöjsamhet.

Förnöjsamhet, du himlens barn, må du blifva bofast i hvarje menskohjerta och sprida ljus öfver hvarje hem!

Må man blott ej förblanda dig med föreställningen om en fullkomlig lycka, ty för att vara fullkomligt lycklig i en värld, der tusen sinom tusen sucka under sorgens, plågans eller fattigdomens tunga bördor, dertill fordras hos den lycklige en stor portion egoism, men för att vara nöjd med sin lott, dertill fordras blott ett rent samvete, ett kärleksfullt hjerta och en klippfast tro på det sannas och godas slutliga seger öfver villfarelsen och ondskan.

Ofta hör man dem, som knota öfver sitt öde, tröstas dermed, att de hafva det ofantligt mycket bättre än många andra af sina medmenniskor; men ack, häri måtte väl ej ligga någon tröst. För den, som sjelf läppjat på qvalens bågare, är det väl ingen tillfredsställelse att veta andra intill dräggen nödgas tömma den bittra drycken.

Förnöjsamhet hemtar sin styrka ur förhoppningarnas källa, och denuas flöde är så ymnigt och dess vatten så rent, att den, som dricker deraf, aldrig kan blifva verkligt olycklig.

Blott genom att återuppväcka förmågan att hoppas kan man bibringa den rätta trösten åt dem, som klaga på ett oblidt öde.

Hvad mer, om lifvets stig för mången blott har törnen; i en annan tillvaro skall kanske hvarje törne, som här stungit, utbytas mot en härlig ros, som hänrycker med sin skönhet.

Hvad mer, om mången här omgifves blott af sorger och bekymmer; lifvet är endast en sekund i evigheten, och »de som med tårar så, skola med glädje uppskära».

Hos den, som är frisk, som eger sitt dagliga bröd, och som ser de sina friska omkring sig, hos den är förnöjsamheten en grof synd. Men äfven hos den sjuke, den fattige, den öfvergifne, bör denna känsla ej vinna insteg. Kännedom om och delaktigheten af den sanna religionen, som sträcker sin famn mot alla, samt medvetandet om, att få af deras medmenniskor hafva det sämre, men tusentals bättre än de sjelfva, bör äfven hos den sjuke, den fattige och den öfvergifne bereda ett rum åt den himmelska förnöjsamheten. För den, som sjelf vandrar i sorgens skugga, bör det ligga en skön tröst i att tänka på dem, som lefva i glädjens solsken.

Ju större sjelfförsakelse, dess större förnöjsamhet. Att lefva för andra, besjälad af det ljufva hoppet om en tillkommande värld af absolut skönhet, med möjlighet för alla varelser att blifva absolut goda och absolut lyckliga, deri ligger förnöjsamhetens hemlighet; ty se — detta himlabarn eger trenne bundsförvandter: tron, som stöder sig på religionen, hoppet, som pekar mot evigheten, och kärleken, som omfattar allt i himmelen och på jorden.

Sten.

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

En intressant utställning.

Handarbetets Vänner öppnade i tisdags i n:r 18 Brunkebergs torg en utställning af gamla broderier och väfnader samt åtskilliga kopior af dylika. Det är Handarbetets vänners egen samling, som förevisas, och afsigten lär vara, att den samma skall utgöra början till ett museum af dylika föremål. En stor del af dessa utmärkta och intressanta arbeten har legat obegagnad och utan att göra någon särskild nytta, men kan jemte de saker, som härefter förvärfvas, komma att vara till mycket gagn för alla, som här vilja vinna kännedom om eller sjelfva idka den märkliga husflitsindustri, hvars främjande utgör föremålet för Handarbetets Vänner verksamhet.

Vi rekommendera så väl den nu öppnade utställningen som föreningens syften i allmänhet i våra läsarinners vänliga åtanke.

Från våra badorter.

II.

Särö saltsjöbadort.

Af *Elsie Calliau de Lisle*.

Prisbelönad vid Iduns femte täfning.

(Slut fr. föreg. n:r.)

Bland de oförlitliga behag Särö erbjuder äro promenaderna genom den härliga, susande skogen, der hafsvinden spelar in mellan trädstammarna, de angenämaste. Tillfälle till segling och fiske finnes äfven; den hyggliga »Kalle i stallet» och »gubben Jansson i Klef» föra gerna med sina båtar badgästerna ut till hafs, ända till *Nidingarne**, om det kniper.

Vår artige och uppmärksamme värd, som ser, att den långa promenaden tröttat oss, föreslår, att vi slå oss ned på restaurationens veranda, medan vi vänta på middagen, och der meddelar han dig de upplysningar, som afse det rent materiella lifvets kraf.

Från början af juni till början af september är såväl badinrättningen som restaurationen tillgänglig, och kan den, som så föredrager, inackordera sig i ett för allt, rum, mat, upppassning, frukost, middag och qväll för 30 kr. i veckan, rabatt för längre tid; table d'hôte serveras till 3,50 pr dag. Vill man sjelf tillreda sin qväll och frukost och endast intaga sin middag på restaurationen, möter det inga hinder. De, som äro helt inackorderade eller endast till middagen, bo vanligtvis i de s. k. paviljongerna eller ock i de närmast belägna villorna, Drottninghuset eller andra. Att ha eget hushåll är ganska lätt, då god tillgång på landtmannaprodukter, fisk, bär och frukter finnes samt specier med lätthet kunna fås från Göteborg. I så fall böra badgästerna sjelfva medföra, liksom vid öfriga svenska badorter, linne och bordsilfver samt en och annan prydnadsartikel jemte kokkärl.

I varmbadhuset serveras såväl vanliga varma bad som ock gytjebad till olika priser, motsvarande Marstrands och Lysekils 1:a, 2:a och 3:e klass. En särdeles trefflig kallbasin för herrar finnes naturligtvis äfven.

Badintendent är doktor *Algot Wieslander* från Stockholm, som äfven meddelar massage och elektricitet.

Societetsafgiften är lägre än vid de flesta badorter, emedan under den rubriken inbegripes en del utgifter, som eljes pläga hänföras till extra utgifter. För hel familj med eget hushåll 25 kr. för sommaren; inackorderad familj 5 kr. i månaden; enskild person

* Farliga, med fyrrar försedda skär.

för 6 veckor 5 kr., kortare tid 1 kr. i veckan; för vistelse under en vecka erlägges ingen afgift. Piano och tidningar stå till badgästernas disposition.

Daglig post via Göteborg medels ångbåt, som under högsommaren gör trenne turer dagligen.

Nu anmäles middagen serverad, och sedan vi tagit afsked af vår artige värd, skynda vi in i den prydligt dukade matsalen, der en god middag serveras oss. Sedan vi på verandan intagit kaffe och derunder fröjdat oss åt åsynen af de blommande fruktträden, som utbreda sina hvita kronor nedanför oss, och åt det vexlande färgspelet öfver Algusseredbergen på andra sidan viken, företaga vi en promenad för att än ytterligare orientera dig; dock hinna vi icke se allt. Vi måste dock kasta en blick på kugelbanan och den vackra lawn-tennis-ängen, der ungdomen med kraft och skicklighet sköter sina bollar och raquets. De sedvanliga danssoaréerna förefinnas äfven här.

Nu ljuder ångbåtens gälla signal, men vi känna oss oberörda deraf, emedan vår värd låtit oss veta, att vi kunna få godt ekipeage, antingen till Göteborg eller Kungsbacka; men som den senare vägen är kortare, föredraga vi den och fortsätta vidare med jernväg. Vägen till Kungsbacka är egentligen icke vacker; den erbjuder dock mycket som fånglar blicken. På andra sidan staden ligger *Gåsevadsholm*, dit utflygter, liksom till flere andra sevärdaställen arrangeras.

Vår färd är slut, och nu önskar jag till lön höra, hvad du tycker om Särö. Känner du dig icke frestad att tillbringa en sommar der? Om icke, så är det mitt fel, som icke nog lifligt kunnat skildra den lilla härliga badorten, förhållandena och det nästan patriarkaliska lifvet der. Det skulle smärta mig, emedan jag älskar Särö och vistats der flere somrar; barnen kunna omöjligt tänka sig en sommarvistelse annorstädes; för barn är Särö också den härligaste plats man kan tänka sig. Man har förebrätt Särö, att societetslifvet der skulle vara stelt och tråkigt, och att Marstrand och Lysekil vore att föredraga i det fallet; ja, till en viss grad är detta sant. Ett s. k. badortslif kan naturligtvis aldrig komma till stånd vid Särö, dels emedan badgästerna icke äro sammanträngda inom ett så litet område som på ofvan nämnda platser, och dels emedan Särös resurser till andra, både med helsa och landtlig trefnad öfverensstämmande, nöjen äro vida flere. Tonen på Särö är enkel, toaletterna likaså, om de ens kunna kallas toaletter, de enkla dräkter, som hvardagsvis bäras der. Under de senaste tvänne åren har en del så väl äldre som yngre damer och barn begagnat de kläd-samma Rättviks- och Leksandsdräkterna, hvilka antagligen komma att äfven i år begagnas; åtminstone vet jag flere, som ämna göra det.

Käraste Tekla! Beslut eder för att resa dit; ni komma helt visst att trivas, barnen i all synnerhet. Alla vidare upplysningar erhåller du af ställets egare, agronomen *J. W. Brattberg*, hvars adress under vintern är Alingsås, och sommaren Särö, via Göteborg. Han sänder prospekt jemte karta, hvarigenom du ännu bättre kan göra dig hemmastadd på vestkustens perla.

Med hjertliga helsningar till de dina och i en glad förhoppning att få råka dig i sommar slutar jag för denna gång!

Din trofasta

Elsie.

Qvinnogymnastik.

En serie uppsatser efter »Vort Hjem».

III.

I dag skola vi fortsätta med de »fristående öfningarna» och då gå igenom de öfriga tre, som höra till den stående dagsordningen, nämligen:

- 3) *Armsvängning*,
- 4) *Knälyftning*,
- 5) *Hufvudrullning*.

Armsvängning med båda armarna smidiggör axelleden, utvecklar den stora samling af muskler, som ligger omkring skulderpartiet, styrker ryggens och bröstets muskler och har ett synnerligen gynnsamt inflytande på andedräftsorganen. Då axelleden är den rörligaste led på hela den meniska kroppen, och de skelettdelar, som bilda den samma, ligga mycket fritt från det öfriga skelettet, hör denna öfning till dem, af hvilka man snart skall röna förmanliga följder. Då det här, liksom vid »bålrullning», är ett större muskelparti, hvilket i dagligt bruk så godt som alltid ligger stilla, som nu kommer i stark verksamhet, skall man, när de första dagarnes ömhet väl är öfverstånden, snart förnimma det kroppsliga välbefinnandet af skuldrornas förökade smidighet. Såvida man följer sundhetens lagar deruti att under sömnen ligga på en af skuldrorna, är det ju gifvet, att det ständiga tryck, för hvilket skuldrans muskler äro utsatta under vid pass en tredjedel af vårt lif, måste fordra god motöfning i vaket tillstånd. Den rätning och sträckning, som våra muskler fordra efter en längre sömn, torde bevisa sanningen häraf. Rörelsen företages som följer:

Venstra foten sättes en half aln åt sidan, och armarne, med de fast knutna händerna vända framåt, kastas till baka (fig. 5).

Fig. 5.

Med sträckta armbågar och handleder svängas nu armarne ned, fram, upp och till baka i en cirkel, hvori skulderleden bildar centrum, och hvarvid armarne föras så tätt förbi sidorna som möjligt.

Svängningen utföres till en början långsamt, men efter hand skola de fast knutna händerna af sig sjelfva föröka hastigheten, och på detta sätt svängas armarne 5 till 7 gånger rundt och stanna i den första ställningen.

Derpå kastas armarne fram i höjd med skuldrorna, och från denna ställning svängas de ned, bakåt, upp och fram, alltså i motsatt riktning till den förra svängningen. Den sistnämnda rörelsen är betydligt svårare än den andra, men gifver i gengäld dess större smidighet.

Under armsvängningen måste kroppen och hufvudet hållas stilla, fötterna stå fast vid golvet och knäna icke böjas.

Knälyftning utvecklar de muskler, som arbeta under gången, smidiggör höftleden, och genom den starka sammandragning och utspänning af underlifs- och bukmsklerna, som vid denna rörelse ega rum, verkar den tillika synnerligen gagneligt på matsmältningsorganen, blodomloppet och andhemtningen.

Det venstra knäet lyftes hastigt i venstra skuldrans riktning, och foten sättes derpå lätt i golvet. På samma sätt lyftes höger ben, och på så vis utföres efter hvar andra till en början 5 knälyftningar med hvarje ben (fig. 6).

Bålen måste under rörelsen hållas i stillhet och det ben, på hvilket man hvilat, icke böjas. Efter vidare öfning kan man taga ända till 20 knälyftningar med hvarje ben.

Hufvudrullning smidiggör lederna mellan halskottorna och utvecklar halsens muskler. Blodbrist eller blodfullhet i hjernan kan till en del hjälpas genom denna rörelse, då den i förbindelse med andhemt-

Fig. 6.

ningsöfningar i fria luften främjar blodcirkulationen i hufvudet. Det ej så sällan förekommande »håll i nacken», som många menniskor klaga öfver, stammar som oftast från brist på rörelse för det stora halsmuskelpartiet, som i dagligt bruk sällan eller aldrig blir öfvadt.

Då kläderna strama uppe vid halsen och blodomloppet ej är lifligt i de stillaliggande musklerna i nackpartiet, är det ej så underligt, att reumatiska smärtor här infinna sig efter förkylning; men dessa kunna, som sagdt, förebyggas genom hufvudrörelser. Rörliga halskotor och kraftigt utvecklade halsmuskler förmå bära hufvudet på rätta sättet, och dettas ställning på kroppen spelar, som känt är, en vigtig roll, när fråga är om god hållning.

Hufvudet böjes framåt, och under fortsatt rörelse rullas det nu rundt till venster, bakåt, till höger och åter fram. För att utföra rörelsen lika djupt mot alla sidor får man icke vrida hufvudet eller höja axlarne.

Fig. 7.

Vi äro nu alltså på det klara med de fem fristående rörelser, som tillhöra de dagliga öfningarna. Nästa gång skola vi sysselsätta oss med några öfningar på »racket».

Teater och musik.

Kungl. operan. Reprisen af Boitos opera »Mefistofeles» sistlidne fredag blef synnerligen intressant derigenom att representanterna för de båda manliga hufvudrollerna voro nya i sina partier. Sålunda utfördes Mefistofeles' parti af *hr Nygren* och Fausts af *hr Strandberg*. Båda lyckades förträffligt lösa sina uppgifter. En bättre Mefistofeles än *hr Nygren* har man ej haft tillfälle se å denna scen sedan *hr Langes* dagar. Ännu förefaller väl den präktiga rösten stundom något hård och ojemn, men ofta framträder den så mäktig, skön och afrundad, att man med visshet känner, det endast tid och samvetsgrant arbete — och sådant är man van att finna hos denne unge konstnär — fordras, för att den skall komma till full utveckling. *hr N:s* gestalt lämpar sig och väl för rollen. I Fausts parti hade *hr Strandbergs* välljudande stämma ypperliga tillfällen att framträda. Också förtjenar *hr S. loford* för sitt alltigenom musikaliska föredrag. *Fröken Eks* Margareta är känd och välkänd. Hjelpas kan dock ej, att man med saknad tänkte till baka på den näst föregående framställarinnan af detta parti, *Gina Oselio*. — Operan gick för öfrigt i sin helhet förträffligt under kapellmästaren *Hennebergs* ledning.

På fredagen i denna vecka begynner hr *Conrad Behrens* sitt gästspel som *Vilhelm Tell* i operan med samma namn. Rollbesättningen blir på flere händer ny. Sålunda kommer hr *Strandberg* att uppträda som *Arnold*, hr *Sellergren* som *Melchthal*, hr *Nygren* som *Gessler* och fröken *Jungstedt* som *Hedvig*. — Hr *Behrens* kommer vidare att uppträda som *Mefistofeles* i »*Faust*», som *Marcel* i »*Hugnotterna*», äfvensom i »*Alphyddan*».

Fröken *H. Munktells* opera-comique »*I Firenze*» har nu börjat inöfvas och torde om ett par veckor vara färdig till uppförande.

K. dramatiska teatern gaf i måndags för första gången »*Den vilda jagten*», komedi i 4 akter af *Ludvig Fulda*. Stycket kan nog tillvitats åtskilliga brister i tekniskt hänseende, men var på det hela taget underhållande samt hade att bjuda på en ledig och spirituel dialog. Grundidén i stycket är ett gisslande af den jägande och vilda oro, som utmärker vår tids såväl affärs- som konstnär- och sällskapslif, jagten efter guld, ära och nöjen. Hufvudrollerna i stycket, den berömda målarrinnan *Melanie Dahlberg* och den ännu i början oberömda docenten i historia *Max Weiprecht* — mot styckets slut berömd professor — utföras förtjenstfullt af fru *Fahlman* och hr *Personne*. Särskildt förtjenar den förstnämnda beröm för ett naturligt och lagom modererat spelsätt med vackert och tydligt uttal af dialogen. Hr *Personne* är också som sagt allt erkännande värd, ehuru väl *Max*' roll ej alldeles torde ligga för denne skådespelares naturell. Hr *Thegerström* hade i medicinalrådet *Liebenaus* roll — styckets moraliserande personlighet, dess *deus ex machina* — fått en tacksam uppgift, och han löste den samma på sitt kända samvetsgranna och sympatiska sätt. Bland de öfriga uppträdande, hvilka samtliga oklanderligt utförda sina roller, framstod i all synnerhet hr *Fredrikson*, hvilken af en föga tacksam uppgift säkerligen gjorde betydligt mera, än de flesta andra skulle lyckats göra. För den synnerligen goda iscensättningen förtjenar hr *Personne* allt beröm.

En kyrkokonsert till förmon för *Katarina församling*s skollofskoloni gifves i *Katarina kyrka* nästkommande lördag. Bland de biträdande märkas grefvinna *Mathilda Taube* och fröken *Z. Wellander*. Det behjertansvärda ändamålet i förening med det goda programmet torde komma att locka fullt hus.

Studentkonserter gifvas i *Katarina kyrka* nästkommande onsdag och torsdag — en glädjande nyhet för alla älskare af den ständigt friska studentsången — och hvem är ej det? Någon vidare rekommendation behöfves ej. Studentsången drager alltid fullt hus. Behållningen af den första konserten är anslagen till insamlingen för aflidne professor *P. Wikners* efterlevande familj samt af den andra till insamlingen för »*Upsala universitets orkesterfond*». Båda således för behjertansvärda ändamål.

Tvåne soaréer gifvas å *Vasateatern* på tisdag och onsdag nästa vecka af kassören vid nämnda teater hr *Gustaf Carlén*, bekant för publiken sedan f. d. *Nya teatern*, på hvars tillförlitlighet han bland annat debuterade som *Gustaf Vasa* i *Strindbergs* skådespel »*Mäster Olof*». Programmet, som synes varda särdeles lockande, upptager *Kjellanders* nya operett »*Don Ranudo*», vidare en ny svensk originalfars »*Svärfars första besök*», deri hr *C.* utför en af hufvudrollerna, samt slutligen en konsertafdelning.

Den 8 maj.

Vårfesten till förmån för en åkerbrukskoloni

för små fattiga, värnlösa barn är framflyttad till onsdagen den 15 maj, med anledning af dess höga beskyddarinnas, prinsessan *Eugenie*, timade frånfälle. Säkert skall förutom den sympati, som detta menniskovänliga företag väckt i vida kretsar, äfven minnet af den utaf hela vårt folk så innerligt älskade furstinnan mana till ett allmänt deltagande för saken. Uppropet till förmån för den samma var det sista, åt hvilket hon gaf sitt namn; och ännu några dagar innan hon slöt sina milda ögon i döden, talade hon med intresse om den tillämnade festen samt glädde sig åt tanken på de många värnlösa små, som skulle finna uppfostran och bergning inom åkerbrukskolonien. De bidrag som gifvas hertill komma därför att för evärdliga tider vid detta företag anknyta minnet af en utaf de äldste qvinnor, som försynen någonsin skänkt till tröst och hjälp åt den lidande menskligheten. Bidrag mottagas, utom af de damer som undertecknat uppropet, äfven från och med måndagen den 13 maj å *Börsen* 2 tr. upp.

Ett storstadsbarn.

Berättelse för Idun

af Johan Nordling.

(Forts.)

IV.

Till den långa hvilan.

Några dagar derefter fördes de jordiska kvarlevorna af pappa *Rebolledo* ut till *Nya kyrkogården*, der han fått en grafplats icke synnerligen långt ifrån den kulle, under hvilken han en gång offrade sin konstnärslager åt den lilla fruns minne. Under de dagar, som gått emellan dödsfallet och begrafningen, hade *Ruths* sinne, sedan den första sorgens våldsamma storm mojnadt af, hållits uppe genom den mängd af vexlande omsorger anordningarna förde med sig. Här gällde att börja så godt som från början för att omgifva den döde med någon skymt af renlighet och trefnad; den lilla kammaren i muskantens hus och äfven köket derutom undergingo i all skyndsamhet en grundlig renovering. Så skulle kista anskaffas och svepningen besörjas, de få gästerna uppsökas och bjudas.

Ty der voro icke många, som hade något intresse af att minnas den gamle koristen, och dessa få voro ej lätta att finna. Men *Ruth* lade en viss, naivt pietetfull vikt vid, att icke pappa *Rebolledo* skulle fara allt för ensam till den långa hvilan.

Klara stod henne under dessa dagar troget bi. »*Musikanten*» höll sig, underbart att säga, i två hela dygn nykter och stöflade i tystnad omkring bland alla tillrustningarna utan en min af missnöje; han syntes snarare på sätt och viss road och intresserad af all denna plötsliga verksamhet. Någon sorg till det yttre efter den döde kamraten kunde hos honom ej heller förspörjas.

På qvällen före begrafningsdagen hade *Ruth* och *Klara* tagit en vagn tillsamman och reste så efter de sommardammiga gatorna den långa vägen upp till söder och *Hornskroken*, der det öfvergifna barndomshemmet med sina tillskrufvade fönsterluckor och igenbomnade port föreföll *Ruth* som ett älskadt ansigte, i hvars vänliga ögon man icke på länge blickat. Men hur har ej otaliga gånger under skiljmessans år detta ögonblick i hoppet stått för ens sinne, då man åter skulle få se in i det kära ansigtet. Och så till sist — en dag är den efterträdade stunden inne, och jag finner i smärta det kära anletets klara ögon fördunklade af blindhetens sky, som lagt sig, för evigt, mellan mig och hvad jag djupast älskat.

Så kände *Ruth* inför dessa igenlyckta fönster och slutna dörrar; och hon förnam en brännande saknad, som efter något för alltid förloradt, inom sig. Sakta runno varma tårar öfver hennes kinder, när hon, stödd på *Klaras* arm, steg ut på den knaggliga trottoaren ur sufflettens skugga.

Men der nere i backen syntes redan kyrkdrängen från *Maria*, hvilken hade uppsigt öfver den obebodda gården, komma skramlande med sina nycklar. *Ruth* hade gripits af ett oemotståndligt begär att ännu en gång, innan staden till hösten ref det gamla rucklet ned, få kasta en blick in i sin barndoms paradiset bakom den gröna porten. Och hon ville se den gamle fosterfaderns kista prydd med en krans af blommor från hans egen täppa.

* * *

Hur gnisslade icke de gamla gångjernen i sorgmodig klagan, innan kyrkdrängen fick upp den ena porten, och entréen dit in låg fri för de båda väninnorna! En ljum pust, bemängd med kryddoft från trädgårdslandens växtlighet, slog dem till mötes, den långa dagens instängda solqvalm, orördt af vindarne i det höga plankets hägn. Det var en strålande skön qväll, och ännu föll, vesterlös ifrån, det klara skenet in som ett duggregn af guldstoft öfver den lilla anläggningens ovärdade vegetation.

Med fot som bäfvade, likt hade den bestigit helig grund, steg *Ruth*, tätt följd af *Klara*, in och drog porten igen bakom sig. *Kyrkdrängen* föredrog att stanna utanför på gatan och sqvallra med blusmännen, som nu kommo dragande en efter annan från sitt arbete på *Liljeholmskanten*; en omedveten fin-känslighet, som gjorde honom de två qvinnorna varmt förbundna.

Der inne var allt sig likt, och dock hur olik. Sedan nu såväl plantor som träd i årtal saknat hvarje slags eftersyn, hade ogräset, de gula lafvarne och den gråa mossan återtagit regementet, och gräsvallen hade flutit ut öfver sandgångarne, som lågo fyllda af vindfällor och ris. Men de gamla aplarne stodo ännu på stället hvilade och sträckte sina gikt-knotiga armar liksom beskärmande ut öfver villervallan omkring dem, och strödda bland groddbladen och mossan, lyste här och hvar prunkande brandröda liljor och hvita convolvler. Och der, der stod den taggiga busken skyldtvakt vid bersån i kokett uniform af skära provinsrosor.

Ruths ögon blefvo torra och glänsande, och en svag rodnad steg upp i hennes bleka ansigte. Hon stannade en stund som framför en skön hägring och endast fråssade med vidöppna ögon. Till och med den föga fantasirika *Klara* kände en underlig värme inom sig, när hon på nytt stodt midt inne i detta lilla rike, der hon så många gånger pratat bort glada fritimmar med dess blonda herrskarinna under gångna lyckliga flickdagar.

Arm i arm gingo de sakta fram och åter mellan de risiga stickelbärsbuskarne, som nöpo med sina hvassa fingrar efter deras svarta sidensläp, och efter en stund stannade de bägge som af sig sjelft framför dörren in till huset, dörren till pappa *Rebolledos* rum.

Först såg *Klara* på *Ruth*, och så *Ruth* på *Klara*.

»Skola vi gå in», sade den senare efter någon tystnad.

Då den andra hvarken jakade eller afböjde, kände *Klara* på låset. Dörren var icke reglad och sprang upp för en stöt.

Der inne hade luften denna kyliga, obebodda råhet, som blir den egen i öfvergifna boningar, och som fönsterluckorna voro förskrufvade, föll endast genom dörröppningen bakom dem en gata ljus tvärs öfver rummet.

Der var dystert och tomt. Alla möbler, allt husgeråd bortfördt; väggarne i sin oombonade nakenhet flangade af de fuktfläckiga tapeterna, som hängde i långa refvor från golf till tak.

Dock ett fans kvar från gamla tider. På spiken ofvan den plats, der den oblekta tapet-rutan ännu sqvallrade om pappa *Rebolledos* pinnsoffa, hängde de vissna resterna af den döde konstnärens »lagerkrans» nummer 2 — den af ljung och gulnadt krösaris.

Ruth tog den ned från dess plats och blåste försigtigt dammet från de torra bladen.

In i de andra rummen kastade de blott en flyktig blick. *Ruth* kände ånyo smärtan

I alla boklädor.
 förlag af R. Blædel & Co.,
 Stockholm
Det passar sig inte.
 Handledning i god ton för att undvika misstag i dräkt, uttrycksätt och uppförande. Klotband 1 kr.
Qvinnans Lycka. En gåfva på lefnadsvägen af Anny Wotke. Häft. 80 öre; klotband 1 kr. 25 öre.
 [174]

LEVERIN & C:o
 61 Drottninggatan 61
 3 tr. upp
 få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

FOTOGRAFI-ATELIER

All slags
 Fotografering
 utföres omsorgsfullt
 enligt nutidens fordringar.
 Med största högaktning

LEVERIN & C:o

Billiga lektioner lemnas af under-tecknad i franska, tyska och engelska språkens så väl talande som skrivande samt åt nybörjare äfven i latin. Referenser i Wallinska skolan.
Jetta Westerlind,
 Floragatan 10, 3 tr.
 [116] Träffas kl. 1/4—6 e. m.

Inackordering vid badort.
 För några unga personer, som ämna under sommaren vistas vid badanstalt, finnes tillfälle till hel inackordering hos doktorinnan Marie Louise Tengstrand, adress till 1 juni Upsala, sedan Hjo.
 Obs. Bostaden är belägen utom staden, alldeles vid badanstaltens park.
 (G. 2545) [211]

Cibils verdensberömda, prisbelönta rekommenderas till husmödrar, för tillredning på få minuter af en utmärkt och välsmakande buljong. Bruksanvisning å hvarje burk. Finnes hos alla specerihandlande. [210]

GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK
 38 Vesterlånggatan 38
 Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp.
 [207]

Handarbetets Vänner
 utställer från tisdagen den 7 t. o. m. fredagen den 17 dennes sin
Samling
 af gamla broderier o. väfnader samt en del kopior af dylika.
 Hvardagar kl. 11—4,
 Söndagar kl. 1—3 e. m.
 Brunkebergstorg 18, 2 tr. upp.
 Inträdesafgift för icke medlemmar
25 öre. [199]

Alla fördelar framför andra sorter!
 Allmänt erkänt bästa
Snörlif "La Gracieuse",
 såväl i höga som låga former, finnes endast att erhålla hos
Henrik Labatt,
 Kongl. Hofleverantör,
 27 Drottninggatan 27
 Stockholm.
 Obs. Tillsändes, om lifvidden uppgifves i centimeter eller decimaltum. [71]

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras. Äldre Pianos tagas i utbyte.
 OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechtens berömda fabriker.
GUST. PETERSSON & Komp.,
 38 Regeringsgatan 38.
 Flyglar, Tafflar och Pianinos från **J. G. Malm sjö.** [35]

Ramlösa Plantskola.
 Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slag plantskoleartiklar är nu utkommen och tillsändes franko.
 Helsingborg i september 1888.
 [522] **N. P. Jensen.**
 Chokolad, sockrad och osockrad, hvaribland *Hushålls-Chokolad* o. *Consum-Chokolad* m. fl.; *Cacao Columbia*, närande, lättmält, fin i smaken, öfverträffar alla utländska sorter. Säljas hos alla speceri- och delikatesshandlande samt i parti hos
 [128] **J. R. Nordling, Lilla Nygatan 23.**

1888
 års årgång af
IDUN
 fr. o. m. n:r 11 t. o. m. n:r 52 eller mer än tre kvartal
 (Obs! I n:r 11 börjar den längre följetongen, hvadan intet af den samma går bort.)
 säljes oinb. för 1 kr. 50 öre, med lösa permar för 2 kr. 50 öre samt kan användas som en synnerligen lämplig present
 vänner och väninnor emellan.
 Efter till Redaktionen af Idun ingången requisition sändes årgången mot efterkräf med tillagdt porto.
1888

E. J. ANDERSSONS
PIANOLAGER
 Försäljning och Uthyrning
 Mästersamuelsgatan 26, Stockholm. [41]

SUCHARD.
 17 Guld- och Silfvermedaljer. **Suchard's Chocolat.**
 Erkänd utmärkt kvalitet.
 Samtliga Suchard's Chokolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.
 Suchard's Praliner, Gianduja, Capsules, Noisettes, Nougatines och andra dessertchokolader rekommenderas.
Suchard's Cacaopulver, Cacao Soluble, ett rent lösligt pulver i bleckburkar på 1/2, 1/4 och 1/8 kilo, är drygt, välsmakande och närande. Af Suchard's Cacaopulver får man 100 koppar på 1/2 kilo. [21]

Fabriksmärke.
SUCHARD.

Tvättinrättningen
 55 Nybrogatan. **BILLIGA PRISER.** Nybrogatan 55.
 Obs! Tvätt utföres äfven af härv. ordentliga tvätterskor, hemtas och hemsändes, då adress uppgifves pr telefon 4390 eller pr post. [37]

Klädnings-tyger Profver kostnadsfritt. Requisitioner fraktfritt. Obs! Ett album modeplanscher medföljer.
Fr. Marcus,
 Kongl. Hofleverantör
 Stockholm. [177]

Ungdomsnumret
 af
Skandinav. Modetidning
 är nu alldeles utgånet och kan ej vidare erhållas. Deremot återstår ännu ett mindre antal ex. af det rikhaltiga
Brudutstyrselnumret,
 som kan erhållas mot insändande af 50 öre i frimärken. Red.

Försäkrings-Aktiebolaget
Skandia
 Stockholm
 Hufvudkontor: Fredsgatan 18. [20]

Till Utstyrselar.
Linne- o. Bomullsväfnader till Lakan o. Örngått.
Linne- o. Bomullsväfnader till Damunderkläder.
 Broderier, Trimmings, knypplade Skånska och Vadstena-Spetsar.
Handduksväfnader och **Handdukar.**
 Till finare Damunderkläder finnes utmärkta Bomullsväfnader, hvilka i utseende och känsel likna linne, tillverkade af rundtrådiga, hårdtvinnade garner och särdeles omtyckta för sin hållbarhet och smidighet.
 Beställningar å alla slag af **Damunderkläder, Lakan, Örngått** emottagas och utföres med omsorg.
 Profver å alla slags Väfnader sändas franko.
K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin,
 7 Storkyrkobrinken 7. [85]